OXALIS®

ČAJOVÝ LIST

Č. 28 | JARO 2021 | ZDARMA

MILAN CAIS

JE DŮLEŽITÉ UMĚT SI NAJÍT CHVILKU PRO SEBE

DOSTAVENÍČKO V DARJEELINGU

PRVNÍ SKLIZEŇ NA VLASTNÍ OČI

POZNEJTE LUHAČOVICE

NOVÝ KONCEPT OXALIS NA KOLONÁDĚ

MILAN CAIS

rozhovor

JE DŮLEŽITÉ UMĚT SI NAJÍT CHVILKU PRO SEBE

Text: Petr Zelík | Foto: Tomáš Krist , archiv Milana Caise & Profimedia

Přiznám se - jsem vaším velkým fanouškem. Mimo mnohé jiné jsem byl i na koncertu Tata bojs se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu ve Fóru Karlín, začátkem tohoto roku jste koncertovali ve Zlíně s Filharmonií Bohuslava Martinů. Jaký náboj Vám koncerty tohoto typu dávají? Plánujete podobné projekty i v budoucnu?

Určitě ano, začaly se nám ozývat i jiné orchestry nebo spíše jejich management s nabídkou na tyto crossovery. Pro diváky je to zřejmě atraktivní a organizátoři chtějí tu „klasickou“ sezónu oživit propojením s nějakou kapelou nebo sólovými umělci. Je to asi příjemné zpestření jak pro zaměstnance orchestru, tak pro abonenty i další návštěvníky. První takový koncert proběhl se SOČRem ve Fórum Karlín před čtyřmi lety, asi po roce jsme s nimi hráli znova v Riegrových sadech a pak to bylo právě ve Zlíně s Filharmonií Bohuslava Martinů. Naposledy jsme měli hrát s Hradeckou filharmonií, ale koncert už neproběhl, protože nám ho přerušila korona. Což byl takový smutný příběh, už jsme měli všechno nachystané, jeli jsme tam o den dřív zvučit, těšili jsme se, ale ten den ráno se kvůli koroně začalo řešit, zda koncert proběhne či nikoliv a za hodinu už byl oficiálně zrušený. Později jsme museli zrušit i druhé vystoupení, které bylo ještě ten den přesunuto a naplánováno na červen. V září 2020 byl domluvený třetí termín, který byl bohužel také zrušen. Oslovila nás ještě Brněnská filharmonie a Janáčkova filharmonie v Ostravě, takže to budeme mít všechno takhle hezky objeté. Užíváme si tyhle koncerty, mají trochu jinou energii. I když je to vlastně akustický koncert, tak to množství lidí v orchestru, které za vámi stojí, má obrovský náboj. Má to takovou speciální zvukovou barvu, a proto nás to tak baví, je to zas úplně něco jiného než ten náš klasický rock'n'roll.

Naši firmu zasáhlo korona vypnutí ekonomicky, ale na druhou stranu jsme měli neobvykle mnoho času přemýšlet o sobě, o smyslu naší práce i o budoucích projektech. Jak toto období vnímáte Vy?

Toto období jsem vnímal paradoxně velmi dobře, samozřejmě nemyslím tu stránku ekonomické ztráty, ale mluvím o takovém tom vypnutí a pauze, která nastala. To jsem vnímal skvěle, protože já většinou hrnu pořád věci před sebou, snažím se je všechny zodpovědně vyřídit a pak z toho kolabuju. Ale v tomhle období se všechno najednou zastavilo, přestaly mi chodit maily, přestal zvonit telefon a já jsem najednou zažil krásný pocit, že zrovna nic nemusím. Těžko se to popisuje, ale je to speciální hezký pocit, kdy máte v sobě klid. Trvalo to asi měsíc, pak už se to zase začalo všechno rozjíždět. Teď jsme s Tata Bojs ve stadiu rozdělaného alba, čtyři písničky jsme zvládli nahrát ještě před karanténou, udělali náběry všech instrumentací, a dokonce jsme zvládli nahrát menší orchestr, takže jsme měli spoustu dat ke zpracování. My jsme se v podstatě od prvního dne karantény scházeli s Dušanem Neuwerthem, naším zvukařem a producentem, a začali jsme tyto materiály zpracovávat a hlavně jsem ty čtyři písničky nazpíval. Byl na to úžasný klid, byli jsme páni svého času a v tom to bylo skvělý. Nicméně teď už to zase pěkně postaru sviští. Ale tu koncertní absenci a s ní spojený ekonomický propad cítíme dost markantně. Myslím, že to bude ještě dlouho trvat, než se všechno zase rozpohybuje a vrátí zpátky do normálu. Jestli vůbec. Teď je ta doba taková nešťastná, protože nikdo neví, co bude.

V roce 2019 proběhla výstava s názvem TATA 30JS v Centru DOX. Navázal jste autorskou výstavou Živý kabel propojení. Představujete renesančního člověka dnešní doby, záběr Vašich aktivit je opravdu široký, jak relaxujete? Pokud to tedy umíte? :)

Myslím si, že umím relaxovat. Relaxuju u takových běžných věcí jako je sekání trávy, při hraní s dětma nebo když si večer otevřu láhev oblíbeného vína. Je důležité si umět najít chvilku pro sebe, když je člověk obklopený spoustou lidí, tak si uvědomuje čím dál tím víc, že potřebuje pár minut sám se sebou. Je jedno, jestli si jdete zaběhat, zacvičit nebo si jen tak sednete a koukáte před sebe. Ale těch pár minut samoty je strašně důležitých pro další fungování. Mám takový rituál, že jdu ráno do svojí pracovní místnosti, zavřu se tam na půl hodiny, někdy trochu cvičím a protahuju se a někdy jen tak koukám před sebe, ale mám při tom čas jen pro sebe. To je na tom to důležitý.

Kolegové z kapely si občas odskočí do jiných hudebních projektů (Umakart, Kafka Band). Láká Vás něco podobného?

No musím říct, že už více než 10 let taky mám takový projekt, kterému říkáme

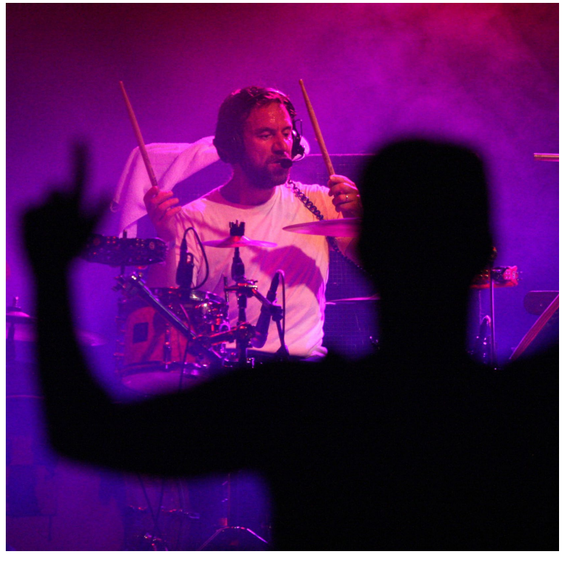

Sváteční pop. S výtvarníkem Petrem Niklem a Ondrou Smejkalem, který je také vizuální umělec a zároveň jeden z nejlepších hráčů na didgeridoo ve střední Evropě a taky s Jurou Hradilem, který hraje s Tata Bojs na klávesy. Jura je muzikant v pravém slova smyslu, ten právě hraje ve všech těch zmíněných projektech, v Kafka bandu i v Umakartu a má ještě svojí kapelu Lesní zvěř a teď aktuálně i projekt s horňáckými muzikanty Hrubá hudba. Já to potřebuju mít zaměřené víc jedním směrem, což jsou pro mě už víc než 32 let Tata Bojs, ale je občerstvující si občas zahrát i s někým jiným. S Petrem se známe už léta, oba jsme vizuální umělci i hudebníci, máme podobné zájmy, takže nás baví vytvářet něco společně. Mně se hrozně líbily jeho sólové písničky, tak jsem mu tehdy nabídnul, že by to znělo skvěle s bubny a kapelou. Sešli jsme se spolu, a to byl začátek Svátečního popu, což je úplně experimentální projekt, se kterým děláme tak dvě vystoupení za rok v divadle Archa. Vždy to propojujeme s vizuálem, stavíme scénu a pracujeme i se světly, takže je to takový audiovizuální bizarní kabaret. Pro nás je to ale opravdu sváteční záležitost v pravém slova smyslu, protože každý z nás toho má pořád moc.

Hloubka, neotřelost a vtipnost textů skupiny je bez diskuse. Třeba právě na posledním albu A/B je cítit až mrazivou trefnost v písních Hrana nebo S ní. Jak často jsou při jejich tvorbě inspirací osobní zkušenosti členů kapely?

Docela často je to navázané na prožitky, protože, když má být text skutečný, tak ten pocit musí projít celým tělem a pak jsem schopný to nějak popsat nebo uchopit ve formě slov nebo akvarelu. Ať jsem dělal cokoliv, je to velmi často napojené na nějaký osobní prožitek, ovšem není to úplně pravidlem. Někdy je to založené třeba na nějaké představě, která mi přijde zajímavá, já si ji v hlavě dotvořím do takového mikropříběhu a ten se pak snažím uchopit a vtěsnat do textu.

S Mardošou se znáte už od školky, očividně máte k sobě velmi blízko. Nastala mezi vámi za dlouhá léta kamarádství a spolupráce nějaká ponorka?

S Mardošou je to specifické přátelství, na ponorku si nevzpomínám. On není konfliktní, takže se s ním nedá moc hádat. Kdykoliv je nějaký náznak konfliktu nebo problému, stáhne se do ulity, nejde do střetu. Naposledy jsme se pohádali v roce 1984 kvůli nějaké blbosti ve frontě na oběd ve škole, vydrželi jsme spolu nemluvit asi den a pak jsem ho pozval do kina. A od té doby máme takovou synergii, i naše děti se mají rády, občas se vídáme mimo kapelu jako rodiny, plánujeme spolu dovolenou. Baví nás spolu trávit čas, i po těch letech spolu máme pohodový vztah.

Mohl byste jmenovat nějakou kultovní kapelu, zpěváka/zpěvačku, který/ která Vás provází životem?

Je jich mnoho, ale když mám někoho jmenovat, bude to asi naše „hvězdná trojka“, kterou jsme s Mardošou objevili, když jsme začínali hrát, což bylo na základní škole. Iggy Pop, David Bowie a Lou Reed, to byli naši tři hrdinové a od nich se to odvíjelo všechno dál. Pak přišla newyorská scéna, Talking Heads, Blondie, Velvet Underground, taky jsme objevili Rolling Stones, The Clash, Patty Smith, Bruce Springsteena a takhle to šlo dál. Pak se to doplňovalo dalšími novými kapelami, z nichž některé dnes už ale hrají taky třeba víc než 20 let. Ten záběr se neustále rozšiřoval a vlastně zjišťujete, že je té muziky strašná spousta. V 90. letech bylo v Čechách daleko méně kapel než dnes. My jsme začínali v době komunismu,

krátce po tom byl převrat a ta raná 90. léta byla něčím specifická, to už se nikdy nezopakuje. Jsem rád, že jsme to mohli zažít, že jsme byli součástí vzniku svobodné kultury, která se rozbíhala. Bylo to unikátní období, teď už je to jiné. V té době se všechno jakoby formovalo, měli jsme takový euforický pocit z čerstvě nabité svobody. Rozvíjela se klubová kultura a i když nebylo všechno technicky dokonalé, bylo tam velké nadšení.

„Je život přímka, nebo jen úsečka? Člověk se odpovědi v životě nedočká.“ Jak tuto zásadní filozofickou otázku vnímáte Vy? Věříte v pokračování nebo v tlustou čáru?

Já si spíš myslím, že je to přímka. Říká se, že duše je tady 70 tisíc let. I když se člověk dožije 80 let, což považuju za dlouhý život, tak je to stále jen střípeček toho „duševního bytí“. Ta krátká návštěva na tomto světě je skvělá v tom, že duše si může třeba zrovna ve vašem těle věci drobně porovnat, ale vůbec to nemusí znamenat, že něco, co vás trápí, vyřešíte v tomhle životě. Jsem zvědavý, co se bude dít potom. Už od dětství mě fascinuje úvaha o tom, co předcházelo Velkému třesku. Byla to prázdnota nebo co to vlastně bylo? Velký třesk mi přijde jako něco absolutně fascinujícího. Sledoval jsem o tom nějaké přednášky, přečetl si odborné články a knihy a na nové desce je písnička, která se jmenuje Velký třesk.
V tom textu se zamýšlím nad tím, co to bylo za prázdno, které všemu předcházelo. A jestli má nějakou spojitost s prázdnem, které nastane, až člověk ukončí život ve svém těle. Možná to vlastně ani žádné prázdno nebylo a nebude a už vůbec to nemusí mít žádné propojení. Ale ta spojnice mi prostě přišla zajímavá. Něco mě na tom fascinuje, takový ten most mezi tím. Jsem zvědavý, jak to lidi přijmou. Vůbec život naší planety je ve své podstatě hrozně krátký úsek v tom celkovém počtu let, kdy tady vesmír je a ještě bude. Můžeme být šťastní, že jsme se zrovna ocitli v tak náhodné konstelaci, kdy se Země nachází v optimální vzdálenosti od Slunce. Stáří naší zeměkoule, které nám přijde optikou našich krátkých životů obrovské, je v rámci existence celého vesmíru jen zlomek. Slunce bude postupně zářit víc a víc a za několik milionů let ty podmínky pro život tady přestanou být k přežití a ze Země se stane vyprahlá prázdná planeta bez života, která jen tak bloudí vesmírem. Myslím, že máme celkem velký štěstí, že žijeme. Ale na druhou stranu, kdybychom takhle uvažovali pořád, tak bychom se z toho asi zbláznili. Je potřeba to trošku oddělit. Život je potřeba žít v přítomném okamžiku a nemyslet tolik na tyhle velké časové oblouky.

Je o Vás známo, že si rád pochutnáte na kvalitní kávě. Dáváte přednost přípravě na espresso nebo nepohrdnete i alternativou (filtr, french press, moka konvička apod.)?

Jsem milovník dobré kávy, ale nejsem militantní. Doma mám kapslový stroj, který mi naprosto vyhovuje. Dostal jsem se k němu před 15 lety ve Vrchlabí, kde jsem v místní kavárně ochutnal kávu, která mě hrozně bavila, a pak jsem se po ní trochu pídil. Zjistil jsem si značku kávy, která má pro mě ideální poměr robusty a arabiky, není moc kyselá a celkově mi tato káva sedí. Tak jsem se dostal k mému známému, který se mě zeptal, zda chci každé ráno mlít kávu, mít z toho všude nepořádek a čekat, než se celý stroj prohřeje. Vlastně mě tak trošku zrazoval od toho koupit si kvalitní pákový kávovar se všemi proprietami.
Ale pak mi nabídl druhé řešení a to je rychlé, neumí to sice nic navíc, nešlehá to mléko, neudělá to cappuccino, umí to jen protlačit espresso. S manželkou nám to absolutně vyhovuje, samozřejmě si dám rád kávu čerstvě namletou někde v kavárně, ale musím říci, že se už párkrát dostavilo zklamání. Takže někdy si pochutnám víc na té naší kávě než té z kavárny.
Kromě toho jsme byli nedávno s manželkou na kurzu filtrované kávy, kde jsme se ji naučili připravovat, ta je na takové to popíjení v průběhu dne. Je slabší, je jí víc a dá se udělat velmi dobrá. Bylo to zajímavé, ale já jsem tomu zatím ještě na chuť nepřišel.

Je pro Vás čaj spíše nápojem pro sychravé dny nebo si občas pochutnáte i na nějaké raritě?

Abych se přiznal, tak jsem víc kafař než čajař. Ale když máme někde možnost ochutnat kvalitní dobrý čaj, tak se až zarazím, jak mě to chutná a vždycky si říkám, že bych ho mohl pít častěji, protože je to skvělý. Čaj většinou začínám pít v momentě, kdy se necítím po těle dobře a pak si o to tělo řekne samo. Ráno se třeba probudím a najednou nejsem schopný si udělat to kafe jako každý den a sahám po nějakém čaji. Manželka je poměrně dost přes čaje, takže doma máme velkou zásobičku kvalitních čajů. Ať sáhnu kamkoliv, tak je čaj vždycky dobrý. ■

MILAN CAIS

Hudebník, zpěvák a bubeník skupiny TATA BOJS, kterou s kamarádem Mardošou založili už na základní škole na pražské Hanspaulce. Stálé jádro TATA BOJS tvoří kytarista Vladimír Bár, klávesista Jiří Hradil a producent Dušan Neuwerth. Na konci listopadu 2020 kapele vyšlo již desáté studiové album s názvem Jedna nula. Milan Cais působí na české kulturní scéně také jako výtvarník a sochař.
Je ženatý a má tři dcery.

CO SE NÁM POVEDLO V ROCE 2020

Text: Aneta Plecová, foto: Marek Herman, Jan Škuta

Loňský rok byl plný změn a nejistoty, my však můžeme být na OXALIS pyšní. Byl to pro nás rok plný výzev, museli jsme se přizpůsobit nejen vládním nařízením, ale i změnám v chování našich zákazníků, kteří své nákupy přesunuli do virtuálního světa. Rok 2020 jsme přečkali se ctí, velkým vítězstvím pro nás je, že jsme nikoho kvůli koronavirové krizi nepropustili a neuzavřeli jsme zatím žádnou naši kamennou prodejnu. Povedla se nám ale také řada dalších věcí.

SLOVENSKÝ E-SHOP

Při první vlně pandemie jsme se snažili nabídnout komfort online nakupování i našim zákazníkům na Slovensku a spustili jsme tak slovenskou verzi našeho e-shopu. Jsme zase o něco blíže našim slovenským zákazníkům a můžeme tak obsloužit celý slovenský trh a posílat voňavé čaje a kávy i tam, kde nemáme naše prodejny.

ČAJO-KÁVOVÝ BAR V LUHAČOVICÍCH

Zprovoznili jsme náš první čajo-kávový bar na Kolonádě v Luhačovicích. V této prodejně si můžete čaje a kávy zakoupit, ale zároveň i ochutnat a dát si k tomu něco dobrého na zub. Srdečně vás tímto zveme na návštěvu naší prodejny, moc rádi vás uvidíme.

SLUŽBA KLIKNI A VYZVEDNI

Jakmile přišel tvrdý lockdown, většina obchodů se uzavřela. Naše prodejny však spadají do kategorie potravin a zůstaly otevřené, jenže obchodní centra zely prázdnotou a my jsme přemýšleli, jak naše zákazníky opět přimět k návštěvě prodejen. Spustili jsme bezplatnou službu „Klikni a vyzvedni“, která spočívá v tom, že si zákazník vybere prodejnu, objedná si zboží z nabídky vybrané prodejny pohodlně online a do 45 minut mu objednávku nachystáme rovnou do tašky. Díky bezpečné platbě předem se již zákazník nezdržuje na prodejně placením. Taška s nákupem je zákazníkovi vydána přednostně, vyhne se tak čekání ve frontě.

PŘEDPLATNÉ

Vyslyšeli jsme vaše volání po předplatném a zavedli abonentní systém. Můžete si objednat hned z několika variant na 6 nebo 12 měsíců. Každý měsíc se můžete těšit na to nejlepší, co pro vás vybrali naši zkušení degustátoři.

SPOLUPRÁCE S ROHLIK.CZ

Naše vybrané produkty nyní můžete najít i v nabídce e-shopu Rohlik.cz. Jedná se o úspěšný online supermarket s rozvozem až k vašim dveřím.

DIGITÁLNÍ OBRAZOVKY V PRODEJNÁCH

Celou síť prodejen OXALIS jsme osadili digitálními displeji, na kterých prezentujeme naše novinky, tipy, akce i zajímavosti. Zároveň pro vás u pokladen vystavujeme produkty, které aktuálně propagujeme na obrazovkách, můžete si je tak prohlédnout naživo.

MODERNIZACE PRODEJNY NA SMÍCHOVĚ

Naši nejúspěšnější prodejnu v OC Nový Smíchov jsme redesignovali do nového hygge stylu. Prostor je prosvětlený a prolíná se tu světle zelenkavá barva s čistou bílou a světlým dřevem. Naším cílem je, aby se u nás zákazník cítil stejně příjemně jako doma a odcházel nejen s plnou taškou, ale i s příjemným pocitem pohody.

NOVÉ EKOLOGICKÉ OBALY

Možná jste si všimli, že jsme na našich prodejnách vyměnili sáčky za nové balení. Tyto obaly jsou biodegradabilní, tedy plně rozložitelné. Zároveň jsou pevné a díky zipovému uzávěru je můžete opakovaně uzavřít. Po spotřebování čaje a kávy můžete obal vyhodit do kompostu, bioodpadu nebo do běžného odpadu, obaly se během několika měsíců kompletně rozpadnou a nezatěžují tak přírodu.

POSLECHNĚTE SI NAŠE PODCASTY

Aby toho nebylo málo, začali jsme natáčet i vlastní podcasty. Dozvíte se spoustu zajímavostí nejen o čaji a kávě, ale o samotném procesu zpracování, o pěstitelích, historky z cest za čajem a kávou a možná i něco ze zákulisí naší firmy. Podcasty si můžete poslechnout na platformách Google, Apple, Spotify a také na našem webu.

MLSÁNÍ POVOLENO

Přesně tak, v OXALIS je Mlsání povoleno. Rozšířili jsme náš sortiment o něco dobrého k zakousnutí. Můžete si vychutnat směsi prvotřídních oříšků, sušených plodů i dobrot v čokoládě. Dopřejte si lahodné mlsání k čaji i ke kávě.

EXPORT

Náš export se rozšířil do dalších čtyř zemí: Izraele, Mongolska, Moldávie a USA. Pokud plánujete cestu do New Yorku, můžete zde navštívit i naši značkovou prodejnu OXALIS, kterou otevřel náš partner v atraktivní části Brooklynu. ■

reportáž

JARNÍ DOSTAVENÍČKO V DARJEELINGU

Text & Foto: Petr Zelík

V Darjeelingu se nachází 88 plantáží. Toto číslo se čas od času mění, neboť čajové zahrady se různě propojují, nebo naopak dělí. Formu jejich vlastnictví lze rozdělit do tří kategorií: skupiny zahrad vlastněné velkými korporátními organizacemi, zahrady v rukou jednotlivců či rodin a zahrady vlastněné družstvem pracovníků. Rozprostírají se na ploše v rozmezí od 40 do 970 hektarů. Část výměry leží ladem (a je ponechána v klidu v podobě lesní džungle), aby byla zachována biodiverzita. Občas lze na zahradě spatřit leoparda nebo tygra, běžné jsou opice, samozřejmá je pestrá paleta ptactva.

ŠTĚDRÝ SOCIÁLNÍ PROGRAM NA ČAJOVÝCH ZAHRADÁCH

Většina pracovníků, kteří se starají o čajové keře, sklízejí a zpracovávají lístky, žijí přímo na plantážích. Vlastníci zahrady jsou ze zákona povinni poskytnout jim ubytování zdarma, dotované dávky obilnin, subvencovanou lékařskou péči, příspěvek na mateřskou dovolenou a jesle. Dříve majitelé bezplatně nabízeli také základní školní vzdělání, tato povinnost však přešla na vládu. Vzhledem k tomu, že pracovní skupiny sestávají z různých etnických vrstev, je časté i setkávání v odlišných komunitních centrech nebo modlitebnách. Občanská vybavenost bývá doplněna i o obchody nebo sportoviště. Je zcela běžné, že jsou v místě zřízeny odborové organizace.

O hladký běh veškeré činnosti na plantážích se stará manažer zahrady (estate manager) – v kompetenci má vše od kvality čajových lístků přes rentabilitu provozu až po všestranné zabezpečení pracovníků. Jde o velmi komplexní roli, která navíc zahrnuje i řešení sporů, urovnání hádek, ba dokonce i vyjasňování a potrestání viníků při trestné činnosti. Manažer plantáže je dnem i nocí připraven přijímat rozhodnutí týkající se veškerého zpracování čaje a rovněž se zabývat různými aspekty života jeho podřízených. Odborníkem na všechny detaily zpracování čaje musí být také produkční manažer (factory manager), který s manažerem zahrady velmi úzce spolupracuje a je zodpovědný za výslednou kvalitu čajových lístků. Musí znát, jak se mění kvalita listů v průběhu jednotlivých sklizní, a vědět vše o každém kroku během zpracování. Výrobní proces v Darjeelingu je odlišný od metod v Assamu nebo Nilgiri. Proto je třeba, aby před nástupem na tuto pozici strávil roky praxe prací na některé ze zahrad v regionu. Musí rozhodovat, jakou zpracovatelskou metodu použít v závislosti na roční době, okolní teplotě, vlhkosti a druhu čaje, jenž má být produkován. Znalost místního prostředí je klíčová a tito čajoví experti směřují k tomu, aby zůstali v daném regionu po celou délku svého profesního života, protože dovednosti požadované k výrobě kvalitního čaje jsou unikátní.

Ochutnávka assámských čajů v Kolkatě

ZVLÁŠTNOSTI ZPRACOVÁNÍ PRVNÍ SKLIZNĚ

Nízké teploty v období od listopadu do března přerušují přirozený růst čajových lístků a umožňují čajovníkům kompletní odpočinek před novou vegetační sezonou. Teplejší sluneční svit ve druhé polovině února však začíná čajovníky v Darjeelingu probouzet. V průběhu března již lze spatřit první listové výhonky nazývané „flush“. Čaje produkované v brzkém jaru jsou proto známé jako First Flush. Do začátku 70. let minulého století byly čaje First Flush Darjeeling plně oxidované až do hnědého zabarvení suchého listu. Móda však v dalších letech udala jiný směr – jasně zelenou barvu lístků, a tudíž jen krátkou oxidaci. Zatímco dříve proces zavadnutí probíhal tak, aby obsah vypařené vody z lístků činil maximálně 35 %, čajové listy na moderní způsob se nechají zavadnout výrazně. Tak je z nich odstraněno až 65 % vlhkosti. Lístky jsou pak jen lehce svinovány v ortodoxních válcích, což umožňuje jen bleskurychlou oxidaci, a někdy dokonce neoxidují vůbec. Hlubší zavadnutí v kombinaci s krátkou dobou oxidace dává ve výsledku list, který v suché podobě i po vyluhování zůstává převážně zelený s pouhým náznakem hnědé barvy. Tato metoda zpracování vychází vstříc požadavkům na velmi svěží, lehce travnatý a zároveň ovocný charakter čaje, jejž čajoví labužníci u první sklizně z Darjeelingu tak oceňují. Tyto čaje neprocházejí zpracováním typickým pro čaje černé, zároveň je ale nelze ani klasifikovat jako zelené nebo oolongy. Obecně se v čajové hantýrce označují jako „výrazně zavadnuté“. Podobný styl zpracování je typický také pro čaje Nilgiri Frost, které jsou známy svou svěžestí a nazelenalou barvou lístků.

FIRST FLUSH POPRVÉ NA VLASTNÍ OČI

V roce 2012 jsem do předhůří Himálaje dorazil v červnu, a tedy v době doznívající druhé darjeelingské sklizně. Měl jsem možnost zhlédnout výrobní procesy a pochopit chod života na čajových zahradách. Svěžest rašících jarních lístků mě však minula. Už tehdy se mi honil hlavou plán dorazit příště o něco dříve, a tedy v době, kdy se čajovníky teprve probouzejí po dlouhé zimní přestávce. Podařilo se mi to až v druhé polovině března 2019. Naše letadlo tentokrát nepřistálo v Kalkatě jako před sedmi lety, ale nově v Kolkatě. V mezičase se totiž všeobecně zažil tento bengálský název. S koloniální minulostí je tedy definitivně zúčtováno. V Asii je sedm let dlouhá doba a na první pohled se neupravoval jen název města. Už před letištěm je namísto dříve všudypřítomných rikš vidět dopravní zácpa převážně nových automobilů. Nad hlavami se právě staví nadzemní dálniční přivaděč z centra. Jaká to změna! Kolkata je očividně v hospodářské konjuktuře, přibylo luxusních hotelů a moderních kancelářských budov, ubylo bezdomovců.
Dvě hodiny po příletu už sedím na večeři se zástupci prvního ze tří našich místních dodavatelů. Je pátek večer a život v bengálské metropoli pulzuje naplno. Čas je drahý a je třeba jej využít. Již na druhý den jsem pozván do ústředí firmy. K mému překvapení všichni pracovníci sedí na svých místech i v sobotním ránu. Jak se dozvídám, v Indii je šestý pracovní den běžný. Tady ve firmě končí pracovní doba dokonce až v 17 hodin! Po ochutnávce mnoha skvělých čajů a několika hodinách jednání vyrážíme na místní čajové tržiště. Jedna specializovaná prodejna vedle druhé, v nabídce jen indická čajová produkce. Podle front, nebo naopak opuštěných obchodů, člověk pozná, které čaje jsou mezi místními nejoblíbenější. Podobný scénář se opakuje v dalších dnech u zbývajících dvou partnerů. Indická pohostinnost je odzbrojující, moji obchodní přátele jsou připraveni splnit takřka jakékoliv přání. Při ochutnávce zcela čerstvých čajů se cítím jako v sedmém nebi. Totéž lze říci o indické stravě v místních vybraných restauracích. Indická gastronomie je totiž rovněž mým šálkem čaje…

Po čtyřech dnech strávených v jednom z největších indických velkoměst následuje přesun do panenské přírody v himálajském předhůří. Let do Bagdogry trvá jen dvě hodiny, pak však následuje trmácivá cesta terénními vozy až do 93 km vzdáleného Darjeelingu. Jsme na místě, ubytováni v koloniálním hotelu Mayfair Darjeeling přímo nad blízkou čajovou zahradou Happy Valley. Mayfair nabízí skvělou polohu kousek od centra města, zároveň také vynikající místní stravu. Pokud se rozhodnete zavítat do Darjeelingu, pak jej k přenocování určitě doporučuji!
Čekají nás čtyři dny spojené s návštěvou pěti zahrad. Jsme ve správnou dobu na správném místě – právě začíná první sklizeň, navíc v Darjeelingu, vysněné to lokalitě všech milovníků čaje.
První z nich je Puttabong. Jde o jednu z nejstarších a největších místních plantáží – rozprostírá se na ploše 476 hektarů. Nachází se devět kilometrů od města v severovýchodním směru a v nejsevernější části hraničí s provincií Sikkim. Na zahradě je v době sklizně zaměstnáno až 1 500 pracovníků, roční produkce činí 250 tun čaje. Produkují se převážně černé, méně zelené čaje, převažují keře typu China a Clonal.
U zpracovatelské továrny nás vítá estate manager – Rajesh Pareek. Bodrý muž rozdává úsměvy na všechny strany a provádí nás svým královstvím. Vidíme první pupeny na čajovnících, nádherné výhledy do zvlněné krajiny, přilehlé příbytky pracovníků, fungující stroje v továrně. Exkurze je zakončena ochutnávkou čerstvě zpracovaných čajů a srdečným pohoštěním v příbytku manažera. První zahrada, první nádech čajového ráje.
O den později poznávám jiného zajímavého muže jménem Anil Jha. Vedle toho, že pracuje jako estate manager na zahradách Sungma & Turzum, byl ustaven také do pozice supervizora několika dalších velkých plantáží. Anil je jeden z nejrenomovanějších čajových odborníků v oblasti, člověk s vysokou přirozenou autoritou. Je nám průvodcem v dalších dnech, kdy navštívíme Singbulli a jeho domovské zahrady Sungmu a Turzum.
Plantáž Singbulli byla založena už v 19. století britskými osadníky, samotné zpracování čaje však začalo až v roce 1924. Nachází se v údolí Mirik, pokrývá plochu 474 hektarů a podobně jako Puttabong produkuje 250 tun ročně. Vedle černého a zeleného čaje se zde vyrábí i čaj bílý. Na zahradě pracuje až 1 350 pracovníků. Sungma & Turzum jsou dvě volně propojené zahrady, které se nacházejí

Sběračky na zahradě Singbulli

Jedna z nejpopulárnějších čajových speciálek v Kolkatě

Sociální zázemí pracovníků v Puttabongu

Společně s Anilem Jha - manažerem zahrad Sungma & Turzum

Slavná darjeelingská úzkokolejka

v údolí Rungbong zhruba 30 kilometrů od Darjeelingu v jihozápadním směru. Obě se svažují směrem k jihu naproti údolí Mirik. Nadmořská výška se pohybuje mezi 1 155 a 1 700 metry. Projekt byl založen britskými farmáři v polovině 19. století. Název Sungma je odvozen z tibetských slov Sanga Maru, v překladu „místo, na kterém roste mnoho hub“. Název Turzum vychází z Tur-Zum, což je označením pro lokaci, na níž jednou týdně probíhá vesnický trh. V roce 1934 byla čajová továrna v Sungmě zničena zemětřesením. Proto byly zahrady propojeny a zpracování čaje od té doby probíhá v zahradě Turzum. Převládají keře typu China, celková produkce čaje na obou zahradách dohromady činí 150 tun ročně. Rozloha činí dohromady 282 hektarů.

Za dva dny strávené ve společnosti Anila Jha jsem nahlédl do mně dosud neznámých tajů zpracování čaje, ochutnal výtečné vzorky, vybral nové čaje do sortimentu, poznal zapáleného čajového nadšence, který je s darjeelingským terroirem zcela srostlý.
Poslední zastávkou je zahrada Happy Valley. Byla založena v roce 1854 britským osadníkem Davidem Wilsonem. Zpracování čaje zde začalo o šest let později. Rozloha plantáže je 270 akrů. Je nejblíže umístěnou zahradou od městečka Darjeeling, vzdálená je od něj pouhé tři kilometry. Místní zpracovatelská továrna je uspořádána jako zážitkové centrum přístupné pro návštěvníky. Za skleněnou vitrínou si můžete prohlédnout jednotlivé výrobní procesy, v prodejně pak nakoupit místní čaje nebo tematická dárková balení.

NEJEN ČAJEM ŽIV JE DARJEELING…

Kousek od centra města má konečnou zastávku legendární úzkokolejná, 88 kilometrů dlouhá Darjeelingská himálajská železnice (zde nazývaná DHR – Darjeeling Himalayen Railway). Vlaky na ní vystoupají neuvěřitelné převýšení ze sta metrů nad mořem v New Jaipalguri až do přibližně 2 200 metrů v Darjeelingu. Úzkokolejku s rozchodem 610 milimetrů postavili Britové kvůli obchodu s čajem v letech 1879 až 1881. Dieselové i parní lokomotivy s archaickými vagony bezprostředně míjejí čajové zahrady a husté lesy a zvolna míří do horských městeček, v nichž se doslova otírají o stánky všudypřítomných bazarů. Jedna zastávka – Ghoom – je se svojí nadmořskou výškou 2 258 m druhou nejvýše položenou železniční stanicí na světě. V roce 1999 byla tato železnice zapsána na světový seznam památek UNESCO. Brouzdat se mezi syčícími lokomotivami, vidět žhavící se uhlí v kotlech mašin – návrat o sto let zpátky, jak se patří…

Už v roce 2012 jsem se vypravil na nedaleký Tiger Hill, odkud se za dobrých klimatických podmínek odkrývá dech beroucí výhled na panorama Himálaje. Tehdy byla ovšem taková mlha, že jsem viděl sotva pod nohy… O sedm let později se však štěstí přece jen usmálo. Ocitl jsem se mezi masami poutníků a při východu slunce se jinak tichou krajinou rozezvučel mohutný potlesk a jásot. Slunce opravdu ozářilo celý masiv třetí nejvyšší hory světa – Kanchenjungy. Mohutná Himálaj se ukázala v celé své kráse. Jedinečný zážitek, který byl doslova zlatou tečkou za nabitým týdnem v Mekce čaje.

tip na výlet

POZNEJTE LUHAČOVICE

Text: Marek Herman, Foto: Jan Dostál, Marek Herman, Adobe Stock

V červenci 2020 jsme na luhačovické kolonádě otevřeli náš nový a unikátní koncept prodejny OXALIS. Kromě tradičních sypaných čajů, kávy, příslušenství a dárků si zde čaj a kávu můžete také vychutnat.

Naše sypané čaje a výběrové kávy vám zde připravíme v teplé i osvěžující studené variantě. V letní nabídce nechybí ani domácí ledové čaje, osvěžující espresso s ledem a tonikem, nebo Matcha Latte. Nápoje si můžete vzít s sebou na procházku po Luhačovicích. K tomu si můžete smlsnout na domácích dezertech od lokálních výrobců.

JAK TO ZAČALO

Když jsme na začátku roku 2020 obdrželi nabídku na možnost vybudování jednotky na lázeňské kolonádě, neváhali jsme ani minutu. Vždyť Luhačovice patří k nejkrásnějším městům na Moravě a jejich krásnou architekturu obklopenou čistou přírodou máme ze Slušovic téměř na dosah. V roce 2019 se díky více než roční revitalizaci kolonády povedlo uvést kulturní památku do původní podoby a rozšířit možnosti jejího využití zpřístupněním nových, dosud uzavřených míst. Tento záměr se zdařil díky renovaci původních prvků a jejich pečlivým replikám. K Informačnímu centru Lázní Luhačovice a.s. postupně přibyly zajímavé obchůdky i moderní gastronomické provozy s venkovními zahrádkami a lehkým občerstvením, díky kterým celý prostor ožil. Obnovy se dočkala také hala Vincentka, která je hned vedle naší prodejny a ukrývá v sobě nejvzácnější bohatství Luhačovic – pramen léčivé minerální vody Vincentka s kombinací nezaměnitelné chuti a významných léčivých účinků.

ARCHITEKTURA

Jedinečné přírodní prostředí Luhačovic inspirovalo architekta Dušana Jurkoviče k vytvoření zcela unikátního souboru staveb ve stylu lidové secese. V letech 1902–1914 zde zásadně ovlivnil vzhled jednotlivých budov i celý urbanismus luhačovických lázní. V roce 1902 provedl základní přestavbu Janova domu a minerálních lázní. Vznikl tak Jurkovičův dům, který je v současné době dominantou a nejkrásnější stavbou v Luhačovicích. Mezi další realizované Jurkovičovy projekty patří romantická stavba Chaloupka, zasazená do zeleně, nyní sloužící jako ubytovací kapacita, Sluneční lázně, Hudební pavilon, nebo Slovácká búda, ve které se scházeli čeští a slovenští žurnalisté,

Památkově chráněný Jurkovičův dům v centru lázní u lázeňské kolonády

i politici. Tu však v roce 2002 nenávratně poškodil úmyslně založený požár. Mezi další kulturní památky z období 20.– 30. let patří např. Augustiánský dům, Společenský dům, lázeňský dům Radun, nebo tenisový pavilon. Luhačovice s oblibou navštěvovali významní hosté např.: Leoš Janáček, prezident Tomáš Garrigue Masaryk, Vlasta Burian, Jan Werich, Oldřich Nový, Karel Čapek, Alfons Mucha, Nataša Gollová nebo MUDr. František Veselý.

LÉČIVÉ PRAMENY V LUHAČOVICÍCH

Na území Luhačovic najdete sedmnáct hydrogen-uhličitano-chlorido-sodných kyselek a jeden pramen sirný. Každou hodinu zde vyvěrá na povrch 15 tisíc litrů minerální vody. Prameny obsahují sodík, draslík, vápník, hořčík, železo, mangan, měď, stroncium, hliník, jód, lithium, baryum, fluor, bór, berylium, stříbro, nikl, titan, zinek a ve značném objemu rozpuštěný oxid uhličitý. Některé prameny - Vincentka, Ottovka, Aloiska, Dr.Šťastný, Svatý Josef, Nový Jubilejní, Viola jsou volně přístupné veřejnosti, další jsou využívány k procedurám v léčebných zařízeních. Zdejší minerální prameny jsou pozůstatky pravěkého, třetihorního moře, známé již pravěkým lovcům, kteří je vyhledávali.

TURISTIKA A SPORT

Doporučujeme navštívit místní informační centrum, kde najdete mapu města s vyznačením všech volně přístupných minerálních pramenů, zajímavých staveb, možností sportu a relaxace. Přehledné letáky shrnují aktivity pro děti, dětská hřiště, sportovní areály, nenáročné výlety s dětmi, možnosti jízdy na koních, pěší okruhy s dětmi, procházku s křížovkou Najdi, poznej, ochutnej, Lázeňský autovláček a Minigalerii rozhleden. Pro seniory se nabízí krátké nenáročné vycházky do okolní přírody, možnosti tanečních večerů, prohlídky města a kostela v rámci projektu Otevřené brány a další aktivity. Luhačovice můžete poznávat i netradičně na komentovaných prohlídkách města, exkurzích ve stáčírně Vincentky nebo se sluchátky na uších a Zvukovou mapou.
Na úpatí chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, v blízkých Pozlovicích, se nachází přehrada Luhačovice. Je cílem častých procházek, odpočinkovou a klidovou zónou. S Luhačovicemi přehradu spojuje Jurkovičova alej, podél níž fungují odpočívadla, sportoviště i občerstvení. Na levém břehu přehrady najdete půjčovnu loděk a šlapadel, na pravém břehu koupaliště Duha, okolo celé přehrady je in-line stezka. Celoroční koupání si můžete užít v nové Městské plovárně Luhačovice. Ať už si vyberete cokoliv, nuda v Luhačovicích určitě nehrozí! Tady pramení pohoda.

Luhačovická kolonáda prošla rozsáhlou rekonstrukcí

Vincentka - klenot všech luhačovických minerálních pramenů

CENTRO ZLÍN

PRODEJNA S TRADICÍ

pozvánka

Text & foto: Marek Herman

Prodejna OXALIS se nachází v historicky prvním obchodním centru ve Zlínském kraji, které vítá své návštěvníky už 20 let. Centro Zlín patří mezi největší obchodní centra v kraji a nabízí perfektní místo pro náš sortiment, který skvěle doplňuje nabídku ostatních prodejen. Zeptali jsme se na pár otázek Věrky Čevelové a Petry Perničkové, které patří mezi naše nejdéle zaměstnané prodavačky.

Jací jsou nejčastější zákazníci prodejny? Kdy chodí nejčastěji do prodejny nakupovat?
Věra: Chodí k nám opravdu všichni, od mladých studentů až po seniory, ale všimli jsme si, že nejvíce u nás utrácejí muži. Nejvytíženější jsme o víkendu, kdy bývá v centru návštěvníků nejvíce.

O které produkty je ve vaší prodejně největší zájem? **Petra:** Největší zájem je o ovocné a aromatizované čaje, ale poslední dobou stále více lidí nakupuje čisté čaje, obzvláště japonské zelené.
V letní sezóně měly velký úspěch sypané ledové čaje. Vzrostla také prodejnost ledových nápojů Cool Drinks, což jsou v podstatě ledové čaje a kávy, které můžete ihned vypít.

Do prodejny vás zvou (na fotografii zleva) Petra Perničková a Věra Čevelová.

Setkáváte se někdy s kuriózními dotazy?
Věra: Většinou chtějí zákazníci poradit s výběrem nebo něco doporučit, ale setkaly jsme se se zajímavými dotazy ohledně kvetoucích čajů. Jsou to sušené čajové lístky a květy svázané do kuličky. Když ještě tento čaj nebyl tolik známý, často se nás zákazníci ptali, co je to za ovoce, dokonce se nás jeden pán zeptal, jak hluboko to má zasadit, aby mu ten čajovník vyrostl. Takže i na takové nečekané dotazy jsme připravené. Zákazníci se nás mohou zeptat na cokoliv a vždy jim rády odpovíme.

Jak velkou váhu má podle vás odborná znalost sortimentu? **Věra:** Mezi největší výhodu patří naše zkušenosti, čaje a kávy můžeme ochutnat a poté doporučit produkty podle svých vlastních zkušeností z degustace. Každým rokem probíhá školení, kterého se účastníme a kde se můžeme seznámit s novinkami, které se chystají na nadcházející sezónu. Osobní zkušenosti ale prodávají nejvíc, často se nás zákazníci ptají, co chutná přímo nám, proto je důležité vědět, jak co chutná a umět se trefit zákazníkovi do chuti.

Naše nejstarší prodejna se letos dočká zasloužené modernizace.

Jaká je Vaše osobní zkušenost s produkty OXALIS, co byste zákazníkům doporučily z nabídky? **Věra:** Doporučila bych bylinné čaje, které jsem si teď zamilovala, mezi mé nejoblíbenější patří Mauna Loa, který si ráda připravím i v létě v jeho studené podobě. Myslím si, že kompletní řada Naše byliny jsou, co se týče kvality, to nejlepší na trhu, co jsem měla možnost vyzkoušet. **Petra:** Já mám nejraději zelené čaje, u mě vede určitě Tokajská meruňka. Nedám ale dopustit ani na oolongy, třeba vynikající Mléčný oolong. Z ovocných čajů si vybírám raději ty bez ibišku, například Sladký pomeranč.

Co se vám na práci v této prodejně líbí nejvíce?
Věra: V prvé řadě mám ráda naše produkty. Pak je to práce s lidmi, kontakt se zákazníky, každý den je zkrátka jiný, nikdy nevíte, na koho narazíte. Máme štěstí na zákazníky s dobrou náladou a já mám i velké štěstí na super kolegyni, bez ní by to nešlo, je skvělá vedoucí. **Petra:** Souhlasím, máme skvělé produkty, které si můžeme vyzkoušet a prodáváme něco, čemu věříme. Když víte, že jsou produkty dobré a kvalitní, rádi předáváte tuto zkušenost dále.

Číslo 28, jaro 2021 . Vychází 1–2x ročně zdarma v nákladu 7.000 výtisků. Neprošlo jazykovou úpravou. **Redakce:** Petr Zelík, Marek Herman, Aneta Plecová. **Fotografie:** Marek Herman, Petr Zelík, Archiv Milana Caise, Profimedia.cz. **Grafická úprava:** Marek Herman. **Vydavatel:** OXALIS, spol. s r.o. K Teplinám 663, 763 15 Slušovice, **tel:** 577 127 127; **e-mail:** oxalis@oxalis.cz; **Facebook:** OXALIS, **Instagram:** OXALIS.CZ